

Apvienoto Nāciju Organizācija
Izglītības, zinātnes un
kultūras organizācija

Kultūras, sporta un
tūrisma ministrija
Korejas Republika

Otrā pasaules konference
par mākslas izglītību
Seula, 2010. gads

Otrā pasaules konference par mākslas izglītību

Seulas darba kārtība: mākslas izglītības attīstības mērķi

"Seulas darba kārtība: mākslas izglītības attīstības mērķi" ir UNESCO rīkotās Otrās pasaules konferences par mākslas izglītību galvenais darba rezultāts; minētā konference notika Seulā, Korejas Republikā, no 2010. gada 25. maija līdz 28. maijam. Konferenci organizēja pēc UNESCO iniciatīvas ciešā sadarbībā ar Korejas Republikas valdības pakļautībā esošo Kultūras, sporta un tūrisma ministriju, un tā pulcēja vairāk nekā 650 oficiālo amatpersonu un ekspertu no 95 valstīm. Tās programmā bija ministru apaļā galda diskusijas, programmatiskās runas, paneļdiskusijas, paralēli notiekoši darbsemināri, reģionālo grupu diskusijas, tikšanās ar NVO un fondiem un īpaša sesija, kas tika veltīta mākslas izglītībai un kultūras saikņu atjaunošanai.

Seulas darba kārtības izstrāde sākās gadu pirms minētās konferences, kad 2009. gada jūlijā UNESCO galvenajā mītnē notika Starptautiskās padomdevēju komitejas (*IAC*) tikšanās, un beidzās, kad šis dokuments tika prezentēts konferences dalībniekiem tās noslēguma sesijā. Pēc tikšanās 2009. gadā *IAC*, gatavojoties konferencei, turpmākajos mēnešos turpināja precizēt mērķus, izmantojot saraksti pa e-pastu.

Grozītā redakcija, kuras izstrādē tika ņemti vērā no *IAC* biedriem saņemtie komentāri un priekšlikumi, tika sagatavota īsi pirms konferences. Konferences laikā šī Seulas darba kārtības redakcija tika izplatīta ekspertiem. Konferences gaitā prezentācijas un debates vadīja galvenais referents, un tika veikti dokumenta grozījumi, ņemot vērā konferences dalībnieku norādītās prioritātes un ieskatus. Pēc tam galvenais referents ieviesa redakcionālus grozījumus, ņemot vērā atsauksmes, kuras tika saņemtas no konferences dalībniekiem pēc Seulas darba kārtības prezentācijas konferences noslēgumā.

Preambula

"Seulas darba kārtība: mākslas izglītības attīstības mērķi" atspoguļo IAC biedru un konferencē līdzdalīgo ekspertu pārlicību par to, ka mākslas izglītībai ir svarīga nozīme, lai varētu konstruktīvi pārveidot izglītības sistēmu, kurai ir jāatbilst izglītojamo vajadzībām strauji mainīgajā pasaulē, ko, no vienas puses, raksturo ievērojams tehnoloģiskais progress, bet, no otras, nenovēršamas netaisnības sociālajā un kultūras jomā. IAC rūpju lokā bija ne tikai jautājumi, kas attiecas uz mieru, kultūras daudzveidību un starpkultūru sapratni, bet saistībā ar postindustriālo ekonomiku arī nepieciešamība pēc radoša darbaspēka, kam būtu raksturīga spēja pielāgoties. Tāpat dalībnieki bija vienisprātis par to, ka mākslas izglītība var sniegt tiešu ieguldījumu mūsdienu pasaulē aktuālo sociālo un kultūras problēmu risināšanā. Lai ar mākslas izglītības palīdzību šīs problēmas varētu sekmīgi risināt, pats galvenais ir panākt augstu līmeni atbilstošu programmu izstrādē un īstenošanā. Seulas darba kārtībā šie trīs aspekti izmantoti kā pamatprincipi.

Seulas darba kārtība, kas ir UNESCO Otrās pasaules konferences par mākslas izglītību darba rezultāts, tika sagatavota, pamatojoties uz UNESCO "Ceļvedi mākslas izglītībā" [*Road Map for Arts Education*], ko izstrādāja Pirmajā pasaules konferencē par mākslas izglītību, kura notika Lisabonā, Portugālē, 2006. gadā un kas ir galvenais šīs konferences darba rezultāts. „Ceļvedis” sniedz nozīmīgas teorētiskas un praktiskas pamatnorādes par to, kā veicināt mākslas izglītības kvalitatīvu attīstību un izaugsmi. Seulas konferences galvenais mērķis bija atkārtoti izvērtēt un veicināt „Ceļveža” turpmāko īstenošanu. Seulas darba kārtība kalpos kā konkrēts darbības plāns, kurā „Ceļveža mākslas izglītībā” galvenās nostādnes iekļautas saistībā ar tās trim lielajiem mērķiem, no kuriem katrs ir saistīts ar praktiskām stratēģijām un konkrētiem pasākumiem.

Seulas darba kārtībā ir ietverts aicinājums UNESCO dalībvalstīm, pilsoniskajai sabiedrībai, profesionālajām organizācijām un apvienībām atzīt tajā paustos mērķus, izmantot ieteiktās stratēģijas un īstenot pasākumus, veltot kopīgas pūles tam, lai pilnībā īstenotu kvalitatīvas mākslas izglītības potenciālu ar mērķi pozitīvā veidā atjaunot izglītības sistēmu, sasniegt svarīgus sociālos un kultūras mērķus un, visbeidzot, sniegt labumu bērniem, jauniešiem un jebkura vecuma izglītojamiem saistībā ar mūzikā izglītību.

Mākslas izglītības attīstības mērķi

1. MĒRKIS. Nodrošināt to, lai mākslas izglītība būtu pieejama kā izglītības kvalitatīvas atjaunošanas ilgtspējīgs pamatkomponents

Stratēģijas

1.a Atzīt, ka mākslas izglītība ir bērnu, jauniešu un jebkura vecuma izglītojamo radošas, kognitīvās, emocionālās, estētiskās un sociālās attīstības pamats

Pasākumi

1.a i) Pieņemt politiku un izmantot resursus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu pieeju

- vispusīgām mācībām visās mākslas jomās izglītojamajiem ar visdažādāko izglītības līmeni – mācībām, kuras būtu daļa no plašas un vienotas izglītības,
- ārpuskolas aktivitātēm visās mākslas jomās dažādiem izglītojamajiem no dažādām iedzīvotāju grupām,
- starpnozaru mākslas aktivitātēm, tostarp digitālās mākslas un citu mākslas veidu jauno izpausmju jomā, gan skolā, gan ārpus skolas;

1.a ii) Uzlabot sinerģiju starp dažādiem attīstības aspektiem (radošo, kognitīvo, emocionālo, estētisko un sociālo);

1.a iii) Izveidot augstas kvalitātes vērtēšanas sistēmas, lai, sniedzot mākslas izglītību, izglītojamajiem tiktu nodrošināta vispusīga attīstība.

1.b Izmantojot mākslas izglītību, sekmēt konstruktīvu izglītības sistēmas un struktūru pārveidošanu

Pasākumi

1.b i) Izmantot mākslu kā izglītības modeli, mākslas un kultūras komponentus ietverot citās akadēmiskajās disciplīnās;

1.b ii) Veicināt radošu pieeju skolotāju un mācību iestāžu vadītāju vidū, izmantojot mākslas izglītību;

1.b iii) Ar mākslas izglītības palīdzību mācību programmā ieviest inovatīvas pedagoģiskās metodes un radošas pieejas, kas dotu iespēju iesaistīt ļoti dažādus audzēkņus.

1.c Izveidot mūžizglītības sistēmas un veicināt pieredzes nodošanu no paaudzes paaudzē mākslas izglītības jomā un ar tās palīdzību

Pasākumi

I.c i) Nodrošināt to, lai izglītojamajiem no jebkādas sociālās vides visa mūža garumā būtu pieejama mākslas izglītība visdažādākajās sabiedrības un institucionālajās sistēmās;

I.c ii) Nodrošināt iespējas iegūt mākslas izglītību dažādu vecuma grupu pārstāvjiem;

I.c iii) Veicināt pieredzes nodošanu no paaudzes paaudzē, lai saglabātu zināšanas par tradicionālajiem mākslas veidiem un lai sekmētu savstarpējo sapratni starp paaudzēm.

1.d Radīt apstākļus mākslas izglītības jomas vadības pilnveidošanai, tās atbalstam un attiecīgās jomas politikas attīstībai

Pasākumi

I.d i) Palielināt praktisko darbinieku un pētnieku potenciālu mākslas izglītības politikas reformēšanas jomā, tostarp nodrošināt mazaizsargāto un trūcīgo iedzīvotāju līdzdalību mākslas izglītības politikas plānošanas procesos;

I.d ii) Uzlabot komunikāciju un atbalstu, attīstot sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem, izstrādājot atbilstošu saziņas valodu un izmantojot informācijas tehnoloģijas un virtuālā tīkla sistēmas, lai nodrošinātu saikni starp pastāvošajām iniciatīvām valsts un reģionālā līmenī;

I.d iii) Izplatīt informāciju par mākslas izglītības pozitīvo ietekmi uz indivīdu un sabiedrību, lai palielinātu sabiedrības informētību par mākslas izglītības vērtību un veicinātu atbalsta sniegšanu mākslas izglītībai valsts un privātajā sektorā.

---

2. MĒRKIS. Nodrošināt to, ka ar mākslas izglītību saistītā koncepciju izstrāde un darbību un programmu īstenošana būtu augstā kvalitātē

Stratēģijas

2.a Izstrādāt un vienoties par augstiem mākslas izglītības standartiem, kuri atbilstu vietējām vajadzībām, infrastruktūrai un kultūras kontekstam

Pasākumi

2.a i) Izstrādāt augstus mākslas izglītības programmu īstenošanas standartus skolu un sabiedrības līmenī;

2.a ii) Noteikt oficiāli atzītas kvalifikācijas prasības skolotājiem un kopienā strādājošajiem izglītotājiem mākslas izglītības jomā;

2.a iii) Nodrošināt mākslas izglītībai nepieciešamās telpas un resursus.

2.b Nodrošināt to, lai pedagogiem, māksliniekiem un apvienībām būtu pieejama pastāvīga profesionālā sagatavošana mākslas izglītības jomā

Pasākumi

2.b i) Skolotājiem (vispārizglītojošo priekšmetu un mākslas skolotājiem) un māksliniekiem, kas strādā izglītības jomā, nodrošināt iespēju iegūt nepieciešamās iemaņas un zināšanas, izmantojot pastāvīgas profesionālās sagatavošanas mehānismus;

2.b ii) Skolotāju sagatavošanā un jau strādājošu skolotāju profesionālās kvalifikācijas celšanā integrēt mākslinieciskās jaunrades principus un praksi;

2.b iii) Nodrošināt skolotāju profesionālās sagatavošanas īstenošanu mākslas izglītības jomā, izstrādājot kvalitātes uzraudzības procedūras, piemēram, uzraudzību un darbaudzināšanu.

2.c Veicināt mijiedarbību starp izpēti un praksi mākslas izglītībā

Pasākumi

2.c i) Atbalstīt teoriju un izpēti mākslas izglītības jomā kopumā un nodrošināt saikni starp teoriju, izpēti un praksi;

2.c ii) Veicināt sadarbību mākslas izglītības izpētes attīstīšanā un izplatīt izpētē gūtos datus un pieredzi mākslas izglītības jomā ar starptautisku struktūru, piemēram, informācijas apmaiņas centru un uzraudzības institūciju, starpniecību;

2.c iii) Apkopot kvalitatīvus datus, kas pierāda mākslas izglītības pozitīvo ietekmi, un nodrošināt, lai tie būtu vienlīdzīgi pieejami.

2.d Veicināt sadarbību starp pedagogiem un māksliniekiem skolās un ārpuskolas programmu īstenošanā

Pasākumi

2.d i) Rosināt skolas veidot partnerattiecības starp māksliniekiem un skolotājiem mācību programmas īstenošanā;

2.d ii) Mudināt sabiedriskās organizācijas sadarboties ar skolotājiem jautājumos par to, kā nodrošināt mākslas izglītības programmu īstenošanu visdažādākajās mācību vidēs;

2.d iii) Izstrādāt kultūras projektus visdažādākajām mācību vidēm, aktīvi iesaistot vecākus, ģimenes un sabiedrības locekļus.

2.e Rosināt partnerattiecību veidošanu mākslas izglītības jomā starp dažādām ieinteresētajām pusēm un nozarēm

Pasākumi

2.e i) Veidot partnerattiecības valsts struktūru iekšienē un ārpus tām, lai stiprinātu mākslas izglītības nozīmi sabiedrībā kopumā un it īpaši izglītības, kultūras, sociālajā, veselības aizsardzības, rūpniecības un sakaru nozarē;

2.e ii) Koordinēt valsts pārvaldes, pilsoniskās sabiedrības organizāciju, augstākās izglītības iestāžu un profesionālo apvienību darbību, lai stiprinātu mākslas izglītības principus, politiku un praksi;

2.e iii) Iesaistīt privātā sektora struktūras, tostarp fondus un labdarības iestādes, kā partnerus mākslas izglītības programmu izstrādē.

---

3. MĒRKIS. Piemērot mākslas izglītības principus un praksi, lai palīdzētu risināt tās sociālās un kultūras problēmas, kas pastāv mūsdienu pasaulē

Stratēģijas

3.a Izmantot mākslas izglītību, lai palielinātu sabiedrības radošo un inovatīvo potenciālu

Pasākumi

3.a i) Izmantot skolās un sabiedrības līmenī īstenoto mākslas izglītību, lai attīstītu indivīdu radošo un inovatīvo potenciālu un audzinātu jaunu radošu pilsoņu paaudzi;

3.a ii) Izmantot mākslas izglītību, lai veicinātu radošo un inovatīvo darbību sabiedrības vienotas sociālās, kultūras un ekonomiskās attīstības labad;

3.a iii) Izmantot jaunākās inovācijas sakaru tehnoloģijās kā kritiskās un radošās domāšanas avotu.

3.b Atzīt saistību starp mākslas izglītību un sociālo un kultūras labklājību un attīstīt mākslas izglītību šajā aspektā

Pasākumi

3.b i) Veicināt to mākslas izglītības aspektu atzīšanu, kuri ir saistīti ar sociālo un kultūras labklājību, tostarp:

- vērtību, kas piemīt jebkāda veida pieredzei saistībā ar tradicionālo un laikmetīgo mākslu,
- mākslas izglītības ārstnieciskos aspektus un tās ietekmi uz veselību,
- mākslas izglītības potenciālu identitātes un kultūras mantojuma veidošanā un saglabāšanā, kā arī kultūras daudzveidības un starpkultūru dialoga veicināšanā,
- mākslas izglītības atjaunojošās funkcijas pēckonflikta situācijās un periodos pēc dabas katastrofām;

3.b ii) Iekļaut zināšanas par sociālo un kultūras labklājību programmās, kas paredzētas mākslas izglītības jomā strādājošo speciālistu sagatavošanai;

3.b iii) Izmantot mākslas izglītību kā motivējošu resursu, lai palielinātu izglītojamo ieinteresētību un samazinātu atskaitīto izglītojamo skaitu.

3.c Atbalstīt un stiprināt mākslas izglītības nozīmi sociālās atbildības, sabiedrības saliedētības, kultūru daudzveidības un starpkultūru dialoga veicināšanā

Pasākumi

3.c i) Veikt prioritāru uzmanību tam, lai tiktu atzīta izglītojamo specifiskā situācija, un veicināt tādu izglītības praksi, kas ir pielāgota izglītojamo vajadzībām atbilstoši vietējiem apstākļiem, tostarp arī minoritāšu un migrantu vajadzībām;

3.c ii) Veicināt un palielināt zināšanas un izpratni par dažādām kultūras un mākslinieciskajām izpausmēm;

3.c iii) Mācību programmā mākslas izglītības jomā ietvert prasmes, mācīšanas veidus, aprīkojumu un didaktisko materiālu, kas attiecas uz starpkultūru dialogu.

3.d Veicināt spēju uz galvenajiem mūsdienu pasaules aktuālajiem jautājumiem, tādiem kā miera nostiprināšana un ilgtspējīga attīstība, atbildēt, izmantojot mākslas izglītību.

Pasākumi

3.d i) Veicināt to, lai ar mākslas izglītību saistītās darbības centrā ir plašs to jautājumu loks, kuri ir aktuāli mūsdienu sabiedrībai un kultūrai, tādi kā apkārtējā vide, migrācijas tendences pasaulē, ilgtspējīga attīstība;

3.d ii) Paplašināt multikulturālās pieejas izmantošanu mākslas izglītības praksē un palielināt izglītojamo un pedagogu starpkultūru mobilitāti, lai audzinātu „pasaules pilsoņus”;

3.d iii) Ar mākslas izglītības palīdzību veicināt demokrātiju un mieru dažādās sabiedrības grupās un sniegtu atbalstu atjaunotnei pēckonflikta situācijā.